

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญและสามารถพัฒนาคนให้ครบถ้วน สมบูรณ์ ในทุกด้านที่สำคัญ เป้าหมายของการศึกษาคือ เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความสามารถ เต็มตามศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กระบวนการศึกษาจึงมีผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559 กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยกำหนดกรอบนโยบายการดำเนินงานในด้านการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถมีสมรรถนะ ด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 17)

การพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูนั้นอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีหนึ่งที่น่าจะส่งผลโดยตรงทำให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กระบวนการนิเทศ การสอน ดังที่ วัชร่า เล่าเรียนดี (2551 : 8) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริมพัฒนา ความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการพัฒนา พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนต้องอาศัยวิธีการหลากหลายวิธี และวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือครู ให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเอง พัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพของตนเองได้ อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนคือ การนิเทศการสอน ซึ่งอาจเป็นวิธีการนิเทศ รายบุคคลหรือวิธีการนิเทศรายกลุ่มที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู โดยใช้เทคนิควิธีการ นิเทศที่หลากหลายเน้นความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องพยายามหาแนวทางประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการและสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจ

การจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยรับผิดชอบจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่น และพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชนและสังคม ดังนั้น หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน และตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระรับผิดชอบ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2549 : 33)

ปัจจุบันเด็กไทยมีปัญหาการอ่านที่ตกเกณฑ์มาตรฐาน กว่า 3 หมื่นคน แม้จะเป็นตัวเลขที่ลดลง แต่ก็ยังเป็นปัญหาที่ครูและโรงเรียนต้องช่วยกันแก้ปัญหาผลการวัดความสามารถในการอ่านของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการสอบระดับชาติ พบว่าปี 2552 มีเด็กอ่านต่ำกว่ามาตรฐานกว่า 30,000 คน ซึ่งลดลงจากปี 2551 ที่มีเด็กอ่านต่ำกว่ามาตรฐาน 50,000 คนทั้งนี้การวัดความสามารถ ในการอ่านเขียนที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ไม่ได้หมายความว่า เด็กอ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ ครู โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 175 แห่งทั่วประเทศ ต้องช่วยกันแก้ปัญหาการอ่านเขียนที่ต่ำกว่า มาตรฐาน ด้วยการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ให้ได้ ว่าเด็กเหล่านี้เรียนอ่อนเพราะอะไร เพื่อที่จะ แก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549 : 33)

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายใน โรงเรียนในศูนย์เครือข่าย ร่อนทองมงคล พบว่า การดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการในลักษณะที่ผู้บริหาร กำหนดบทบาทและวิธีการนิเทศโดยตนเอง และจัดกิจกรรมการนิเทศไม่หลากหลาย ไม่สนองต่อปัญหา และความต้องการของครูอย่างแท้จริงและไม่คำนึงถึงศักยภาพของครูในการสอนรายบุคคล (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์, 2554) และจากรายงานผลการปรับปรุงประสิทธิภาพ การนิเทศ (การนิเทศ 100%) ของสำนักงานการศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2554 พบปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน กล่าวคือ 1) การเตรียมการสอนและการเขียนแผนการสอนยังไม่เป็นปัจจุบัน 2) การเขียนแผนการสอนยังเป็นการสอนให้นักเรียนเรียนโดยการจำ 3) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง 4) ครูยังไม่ใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ให้เป็นประโยชน์ ในการเรียนการสอน 5) การวัดประเมินผลของครูส่วนใหญ่เน้นการวัดความรู้ความจำ

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน พ.ศ. 2555 พบว่า การเรียนการสอนในชั้นเรียน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายร่อนทองมงคล ทั้ง 10 โรงเรียน โดยรวมมีคะแนนด้านการอ่านภาษาไทยอยู่ใน ระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 38.19 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์, 2554) ดังนั้นพฤติกรรมการสอนของครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและพฤติกรรมการสอนจะมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมเรียนของนักเรียน โดยพฤติกรรมการสอนที่ดีจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของ นักเรียน ดังที่อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 28) กล่าวถึง ลักษณะการสอนที่ดี 13 ประการ ประกอบด้วย

การสอนที่มีการเตรียมการสอนมาอย่างดีทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทุกด้าน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องวัตถุประสงค์ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร มุ่งให้ผู้เรียน นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้รับความสนใจผู้เรียน มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ใช้หลักจิตวิทยา การเรียนรู้ที่เหมาะสม บรรยากาศเป็นประชาธิปไตย มีกระบวนการที่ดีใช้หลักการวัดผลและประเมินผล การเรียน และผู้สอนมีความเป็นครู ทั้งนี้หากคำนึงถึงเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในยุค โลกาภิวัตน์

ดังนั้น โรงเรียนจึงหาแนวทางที่จะพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยดำเนินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือ และติดตามครูให้สามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพราะกระบวนการ นิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ดังที่สเปียร์ (Spear, 1976 : 16) กล่าวโดยสรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนิเทศการนิเทศการสอน (Instructional Supervision) เป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการนิเทศการศึกษา ซึ่งการนิเทศการสอนเป็นการทำงานร่วมกัน กับครู เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศการสอน มีแนวคิดหลากหลายที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งแต่ละแนวคิดก็มีความเหมาะสม ในการนำไปใช้ได้ตามสถานการณ์ บริบท และปัญหาที่แตกต่างกัน ไม่มีแนวคิดใดที่สามารถนำไปใช้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกสถานการณ์ ทุกองค์กร หรือทุกสภาพการณ์ แนวคิดวิธีการต่าง ๆ เป็นเพียงความเชื่อ แนวทางการปฏิบัติงานที่มีเหตุผลรองรับให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและ การนิเทศ ได้ศึกษาพิจารณาค้นกรอง และนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการนิเทศแบบเพื่อน ร่วมพัฒนาวิชาชีพเป็นอีกแนวคิดหนึ่งในหลาย ๆ แนวคิดทางด้านการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นวิธีการ นิเทศการสอนวิธีหนึ่งที่มีเป้าหมายอยู่ที่การปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง หรืองานที่ตนเองรับผิดชอบร่วมกัน (วัชรานันท์, 2553 : 13, 15, 134)

การนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperation Professional Development) ในยุค ปัจจุบันน่าจะเป็นวิธีการนิเทศที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ เป็นกระบวนการนิเทศที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปหรือครูกับผู้อื่นมีส่วนร่วมใจกันปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง หรืองานที่ตนเองรับผิดชอบร่วมกัน โดยมีการสังเกต การสอนซึ่งกันและกัน มีการอภิปราย ประชุมปรึกษาหารือกัน และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการสังเกตการสอน เป็นกระบวนการนิเทศด้วยการสังเกตการสอนในชั้นเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นด้วยความเป็นกัลยาณมิตรเกี่ยวกับปรับปรุงวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน

การนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ (อนันต์ งามสะอาด, 2553 : 18) มีความสำคัญให้ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอน และการปฏิบัติงาน ส่งเสริมประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน และพัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของการศึกษา

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูภาษาไทย มีหน้าที่ในการสอน เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายที่กำหนดจึงมีความสนใจที่จะใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน และคาดว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นจะแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะการวัดผลประเมินผล การสอนของครูภาษาไทยด้านทักษะอื่น ๆ และรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการสอนของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการพัฒนา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพของผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้
 - 3.1 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยกับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ
 - 3.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาไทย
 - 3.3 ความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

สมมติฐานการวิจัย

หลังจากใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพแล้ว

1. ครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับสมรรถนะการสอนภาษาไทยอยู่ในระดับมาก
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีสมรรถนะการอ่าน หลังการพัฒนาสูงขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายร่อนทองมงคล จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) โรงเรียนธนาคารออมสิน 2) โรงเรียนบ้านคลองลอย 3) โรงเรียนบ้านวังน้ำเขียว 4) โรงเรียนบ้านทุ่งเชือก 5) โรงเรียนบ้านคอนสำนัก 6) โรงเรียนบ้านทองมงคล 7) โรงเรียนบ้านราษฎร์ประสงค์ 8) โรงเรียนบ้านในลือค 9) โรงเรียนบ้านธรรมรัตน์ และ 10) โรงเรียนบ้านวังยาว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายร่อนทองมงคล ปีการศึกษา 2555 จำนวน 10 คน

2.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายร่อนทองมงคล จำนวน 1,065 คน

2.1.3 ผู้นิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นผู้นิเทศการสอน จำนวน 10 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.2.1 ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายร่อนทองมงคล ปีการศึกษา 2555 สุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 10 คน

2.2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายร่อนทองมงคล คำนวณขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางของเคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) โดยการสุ่มจำนวนตามชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของแต่ละโรงเรียน จำนวน 301 คน

2.2.3 ผู้นิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นผู้นิเทศการสอน โรงเรียนละ 1 คน สุ่มแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตัวแปร คือ

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) การสร้างและกำหนดจุดพัฒนา 2) การเสนอโครงการ 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจก่อนการปฏิบัติ 4) การปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ระดับสมรรถนะการสอนและความคิดเห็นของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

3.2.2 สมรรถนะการเรียนรู้วิชาภาษาไทยด้านการอ่านและความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.3 ความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติการนิเทศด้วยความร่วมกันของครูภาษาไทยและผู้นิเทศ ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างและกำหนดจุดพัฒนา 2) การเสนอโครงการ 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจก่อนการปฏิบัติ 4) การปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ เพื่อให้ครูภาษาไทยสามารถปฏิบัติงาน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

การสร้างและกำหนดจุดพัฒนา หมายถึง การสำรวจปัญหา การวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดจุดที่จะพิจารณาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยด้านการอ่านของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การสร้างความรู้ความเข้าใจก่อนการปฏิบัติ หมายถึง การให้ความรู้ก่อนการนิเทศฝึกอบรมให้ความรู้ครูภาษาไทย การประชุมครูภาษาไทย เพื่อสร้างข้อตกลงแนวทางการปฏิบัติร่วมกันก่อนการพัฒนาและเขียนโครงการ รวมทั้งประเมินโครงการพัฒนาสมรรถนะการประเมินต่อสภาพจริง

การเสนอโครงการ หมายถึง การเสนอโครงการพัฒนาสมรรถนะการของนักเรียนชั้นปีที่ 6 ต่อผู้บริหาร โรงเรียนเรื่องความสามารถในการอ่าน เรื่องการอ่านตามอักขรวิธีที่กำหนด และความเข้าใจในการอ่านโดยโครงการของครูภาษาไทยทั้ง 10 โรงเรียน ได้รับคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์จากผู้นิเทศภายในและผู้นิเทศจากภายนอก

การปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการนิเทศการประชุมครูภาษาไทยและผู้นิเทศ ผู้นิเทศและครูปฏิบัติการณ์นิเทศการสอน โดยมีการประชุมก่อนการสังเกตการสอน ปฏิบัติการสังเกตการสอน วิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตการณ์สอน ดำเนินการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยประเมินผลว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีเครื่องมือเก็บรวบรวมการวัดการพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนการสอนของครูภาษาไทย วัดสมรรถนะทางการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนและผู้นิเทศ

สมรรถนะการสอนวิชาภาษาไทย หมายถึง คะแนนความรู้และคะแนน ทักษะการนิเทศการสอน และความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานสาระการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น โดยวัดจากผลรวมของคะแนน ได้แก่ 1) ความรู้จากการนิเทศการสอน 2) ความรู้จากการนิเทศมาปฏิบัติ และ 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน ได้มาจากการทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และคะแนนทักษะการนิเทศการสอน ได้มาจากการประเมินทักษะการนิเทศการสอนขณะฝึกอบรม ซึ่งประเมินโดยผู้วิจัย และครูผู้ทำหน้าที่นิเทศประเมินตนเองด้วยแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความรู้จากการนิเทศการสอน หมายถึง ความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศการสอน ได้แก่ การระบุและการค้นหาสาเหตุปัญหาการสอนภาษาไทย การตัดสินใจเลือกจุดที่จะพัฒนาการสอนภาษาไทย การกำหนดนวัตกรรม การจัดทำโครงการการพัฒนาการสอน การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ การสังเกต บันทึกผล และให้ข้อมูลย้อนกลับในการสังเกตการสอน การประชุมกลุ่มการแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาและการประเมินผลการทักษะอ่าน รวมทั้งการใช้สื่อและเครื่องมือพัฒนาทักษะการอ่าน

ความรู้จากการนิเทศมาปฏิบัติ หมายถึง การนำความรู้จากการนิเทศมาปฏิบัติ ได้แก่ ความสามารถวางแผนการพัฒนาการสอนโดยจัดดำเนินโครงการ ความสามารถสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาการสอนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการพัฒนานักเรียนด้านทักษะทางภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถนำนวัตกรรมและเทคนิควิธีที่หลากหลายมาพัฒนาทักษะทางภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำผลจากการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการสอน

ความสามารถในการแก้ปัญหการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยความร่วมมือของเพื่อนครูได้แนวทางการป้องกันปัญหาและแนวทางการพัฒนาการสอนเพิ่มขึ้น การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับทราบปัญหาและร่วมมือแก้ปัญหา การนำข้อจำกัดของการทำงานมาร่วมกันกำหนดแนวทางพัฒนา โดยเพื่อนครูแบบร่วมมือกันเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

สมรรถนะทางการอ่านวิชาภาษาไทย หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียนในด้านการอ่านในวิชาภาษาไทย โดยสามารถอ่านได้ อ่านคล่อง อ่านเป็น และบรรลุจุดมุ่งหมายของการอ่านตามหลักสูตรวิชาภาษาไทยในแต่ละระดับชั้น

ความคิดเห็นของครูภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดครูภาษาไทยภายหลังที่รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดของนักเรียนภายหลังจากการเรียนวิชาภาษาไทย

ความคิดเห็นของผู้นิเทศ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดของผู้นิเทศ มีคิดเห็นภายในโรงเรียนหลังจากการปฏิบัติการนิเทศตามกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

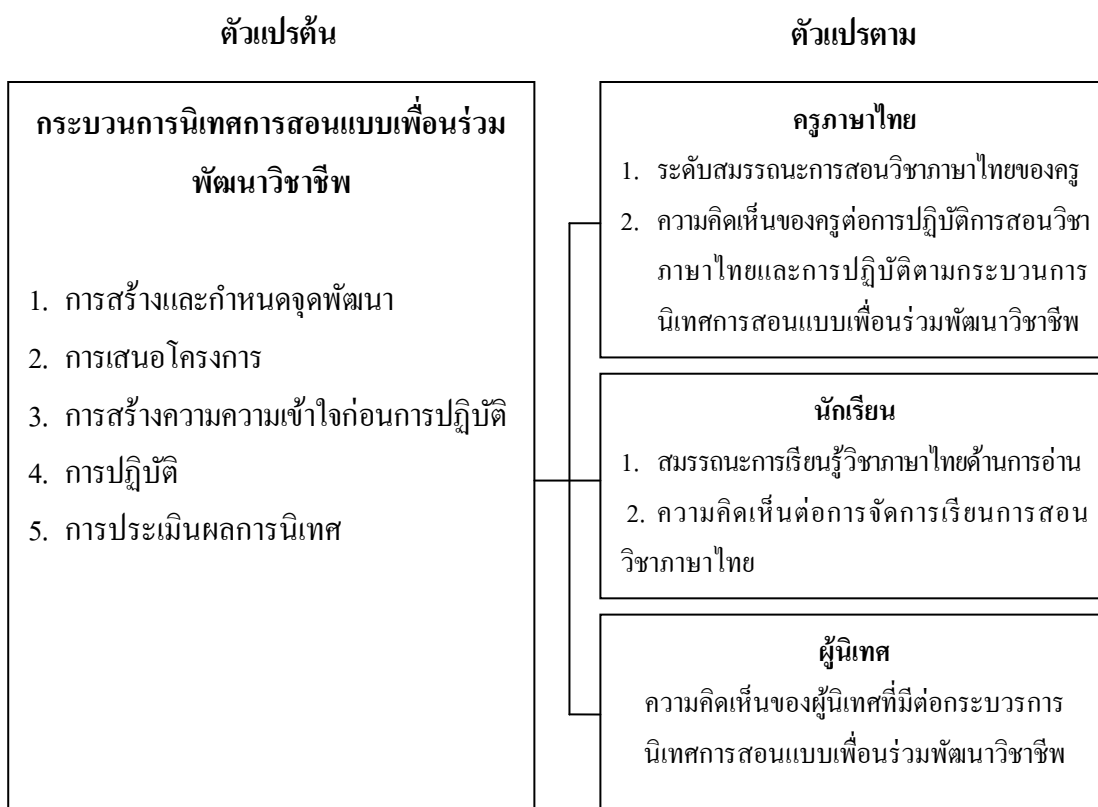
ผู้นิเทศภายใน หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศการสอน

ครู หมายถึง ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในศูนย์เครือข่าย ร่อนทองมงคล ปีการศึกษา 2556

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่าย ร่อนทองมงคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการสอนครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย กระบวนการปฏิบัติการนิเทศด้วยความร่วมมือกันของครูภาษาไทยและผู้นิเทศ ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างและกำหนดจุดพัฒนา 2) การเสนอโครงการ 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจก่อนการปฏิบัติ 4) การปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ครูภาษาไทยมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และได้รับการพัฒนา การสอน สามารถนำไปปรับปรุง บูรณาการวิธีการสอนโดยผ่านกระบวนการนิเทศ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมหรือแนวทางแก้ไขปัญหาในรูปแบบใหม่ได้
2. นักเรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนรู้วิชาภาษาไทยด้านการอ่านสามารถนำผลที่ได้ให้นักเรียนสามารถได้นำไปพัฒนาการเรียนรู้เพื่อไปปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น
3. ผู้นิเทศได้ประสบการณ์ในการนิเทศการสอนด้วยกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงในนิเทศการสอน เพื่อแก้ปัญหาในห้องเรียนและสถานศึกษาให้อยู่ในระดับมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับได้
4. โรงเรียนได้ทราบสมรรถนะการสอนของครูภาษาไทย สามารถนำข้อมูลมาวางแผนการพัฒนาครูในการนำเทคนิคการสอนภาษาไทย โดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนในรูปแบบอื่น ๆ รวมทั้งมีนำข้อมูลสมรรถนะด้านการเรียนรู้วิชาภาษาไทยด้านการอ่านของนักเรียน มาวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูภาษาไทยเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

5. ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ในกลุ่มโรงเรียนสามารถนำกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพไปนิเทศร่วมกันระหว่างครูภาษาไทยของโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาสมรรถนะการสอนของครูภาษาไทย และสมรรถนะด้านการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ด้านการอ่านของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดได้